

چکیده:

امروزه محدوده تاریخی شهر کاشان از وضعیت مطلوبی برخوردار نیست و جایگاه آن در کل شهر بسیار ضعیف شده است. اکثر ساکنین بومی این محدوده خانه‌های خود را ترک کرده و قشر ضعیف جامعه شهری جایگزین آن‌ها شده‌اند. بنای‌های تاریخی تخریب و یا دچار فرسودگی کالبدی شده و کسب و کار در دکاکین این محدوده از رونق افتاده است. ریشه‌بخش قابل توجهی از این مشکلات، به دگرگونی در ساختار فضایی شهر بر اثر توسعه‌های معاصر و تغییر جایگاه این محدوده در شهر امروز باز می‌گردد. علاوه بر آن، زنده ساختن حیات جمعی در محدوده‌های تاریخی در گرو ترویج تعاملات اجتماعی، جذب افراد و گروه‌های مختلف، برقراری امنیت اجتماعی و ایجاد فضایی فعال و سرزنش است و باید در روند احیای چنین محدوده‌هایی، با توجه به فضاهای عمومی به عنوان بستر برقراری تعاملات اجتماعی، از رویکردهای صرفاً کالبدی فاصله گرفت. در این میان فضاهای فرهنگی که افراد را درون سازمان‌های فضایی گوناگون به صورت اختیاری و برای انجام فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی گرد هم می‌آورند، محل مناسبی برای شکل‌گیری تعاملات اجتماعی محسوب می‌شوند و نقش مهمی در ایجاد ارتباط افراد با یکدیگر و ارتقاء زندگی اجتماعی آنها دارند. این پژوهش به طور خاص در پی مطالعه شرایط اجتماعی محله محتشم در محدوده تاریخی کاشان است. با توجه به وجود عناصر ارزشمند مذهبی، تاریخی و رفاهی در محله مورد بحث، انتظار می‌رود که هم‌اکنون این محله به لحاظ اجتماعی فعال بوده و همچنین به عنوان جاذبه‌ای توریستی در محدوده تاریخی کاشان ایفای نقش کند، اما شاهد آن هستیم که به لحاظ اجتماعی و اقتصادی در شرایط نامناسبی به سر می‌برد و خانه‌های محله یا با نگاهی صرفاً کالبدی و زیبایی‌شناسانه در حال مرمت هستند، یا جای خود را به خانه‌هایی نوساز داده که خارج از قواعد مربوط به طراحی در بسترها تاریخی، طراحی و ساخته شده‌اند. این پژوهش با طراحی یک بنای میان‌افزا با کاربری مرکز هنرهای آئینی و نمایشی در محله محتشم کاشان، به دنبال احیاء فضای شهری این محدوده تاریخی و ایجاد زمینه‌های حضور مستمر و فعال افراد در محله و افزایش دوباره تعاملات اجتماعی و همچنین پاسداشت ارزش‌ها و فرهنگ‌های بومی کاشان و پیوند آنها با زندگی امروزی است.

واژگان کلیدی:

هنرهای نمایشی، محدوده تاریخی، تعاملات اجتماعی‌فیضای شهری، معماری میان‌افزا، کاشان